

Kansalaishavainnot – kehitystyötä SYKE
Envibase -hankkeessa:
MinunYmpäristöni alusta
Suomi.fi kansalaishavainnot
Open311 standardi ja suomi.fi kartat

Timo Pyhälähti (SYKE)

MinunYmpäristöni hankesuunnittelukokous
17.8.2017 SYKE/Helsinki

E N V I B A S E

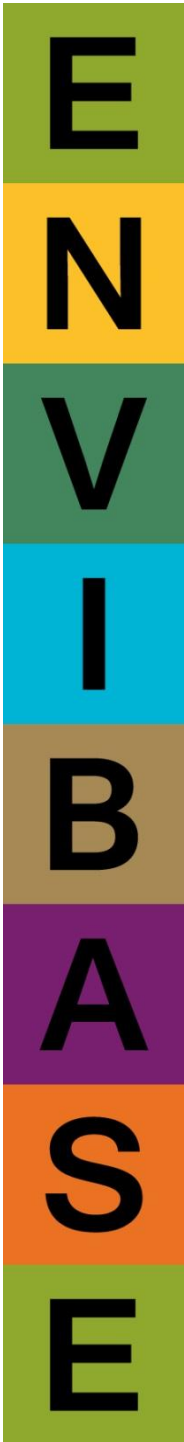
LUOMUS
LUONNONTIETEELLINEN KESKUSMUSEO

S Y K E

ILMATIETEEN LAITOS

Kansalaishavainnot SYKE: ENVIBASE, LYNET-työryhmä, KaPA ja JHS

- *Vapaaehtoisesti tai oman muun toiminnan ohella tehtyjä havaintoja, joita ei tehdä seurantaohjelmien suunnitellun ohjelman mukaan erillisestä toimeksiannosta, vaan havaitsijan omasta aloitteesta esimerkiksi harrastusten yhteydessä*
 - Pitkät perinteet, uudet menetelmät
- Envibase –hanketavoitteet (osahankevetäjänä Pyhälähti)
 - Menettelyt kuinka ottaa kansalaishavainnointi osaksi jonkin ilmiön seurantaa
 - Uudet tekniset alustat ja menetelmäkehityksen toimintatavat
 - Uusia sovellusaloja kansalaishavainnoinnille ympäristön seurannassa
- LYNET Kansalaishavainnot yhteistyöryhmä (osana Envibase työtä)
 - Kansalaishavainnossa tutkimusalojen välinen yhteistyö keskeistä
- Kansallisen palveluarkkitehtuurin (KaPA) hyödyntämisen suunnitteluhanke (VM)
 - Kuinka kansalaishavainnointi toimisi yhteen suomi.fi palveluiden kanssa
- JHS Kansalaishavainnot (VM hanke yhdessä Envibase-työn kanssa)
 - Parhaat käytännöt ja huomioon otavat asiat kun havaintotiedon keräämistä joukkoistetaan
- Kehitetään ja käyttöön otetaan
 - CitobsDB tietokantaa
 - Erilaisten kansalaishavaintoaiheiden havaintojen keräämiseen
 - Havaintojen avoimena tietona SYKE rajapintapalveluissa julkaisemiseen
 - Open311 rajapintapalveluita CitobsDB:ssä kansalaishavaintokyselyiden julkaisemiseen eri alustojen (esim JärviWiki) kautta kerättäviksi
 - Apuna myös ArcGIS Online Crowdsorce Reporter ja tietoaineistojen rajapintapalvelut

ENVIBASE

Envibase suositusluonnos menettelyiksi: Kansalaishavaintoaiheen käyttöönotto

Tavoitteidenmäärittelyvaihe

Vaihe1: Kansalaishavaintotavan tarvekartoitus ja tavoitteiden määrittely

Nyt pääosin *participatory* eli 'osallistavaa', ei niinkään *opportunistic* eli 'mahdollistettua' kansalaishavaintojen keräystä

Jos havaitaan hyödylliseksi ja kokeilukelpoiseksi

Kokeiluvaiheen esimerkki:

www.kansalaishavainnot.fi/lumi

Kokeiluvaihe

Vaihe2: Kokeillaan kansalaishavainnointia testausympäristössä

ArcGIS Online
Crowdsource Reporter

Ellei laajempaa käyttötarvetta

Jos kokeiluissa osoittaa toteuttamiskelpoisuutensa

Operatiivinen pilotointivaihe

Vaihe 3: Käyttöönotto yhteisessä operatiivisessa kansalaishavaintojen keräysjärjestelmässä

JärviWiki [Havaintolähetti](#)

Mikäli laatu ja/tai kattavuus ei riitä jatkuvan tiedonkeruun perusteeksi

Kyselyjärjestelmät yksittäisiin tutkimuksiin ja selvityksiin

CitobsDB tietokanta, Open311 rajapintapalvelu

Jos havaintotoiminnan ylläpito käytännössäkin kannattavaa

Demonstraatio operatiivisesta vaiheesta:

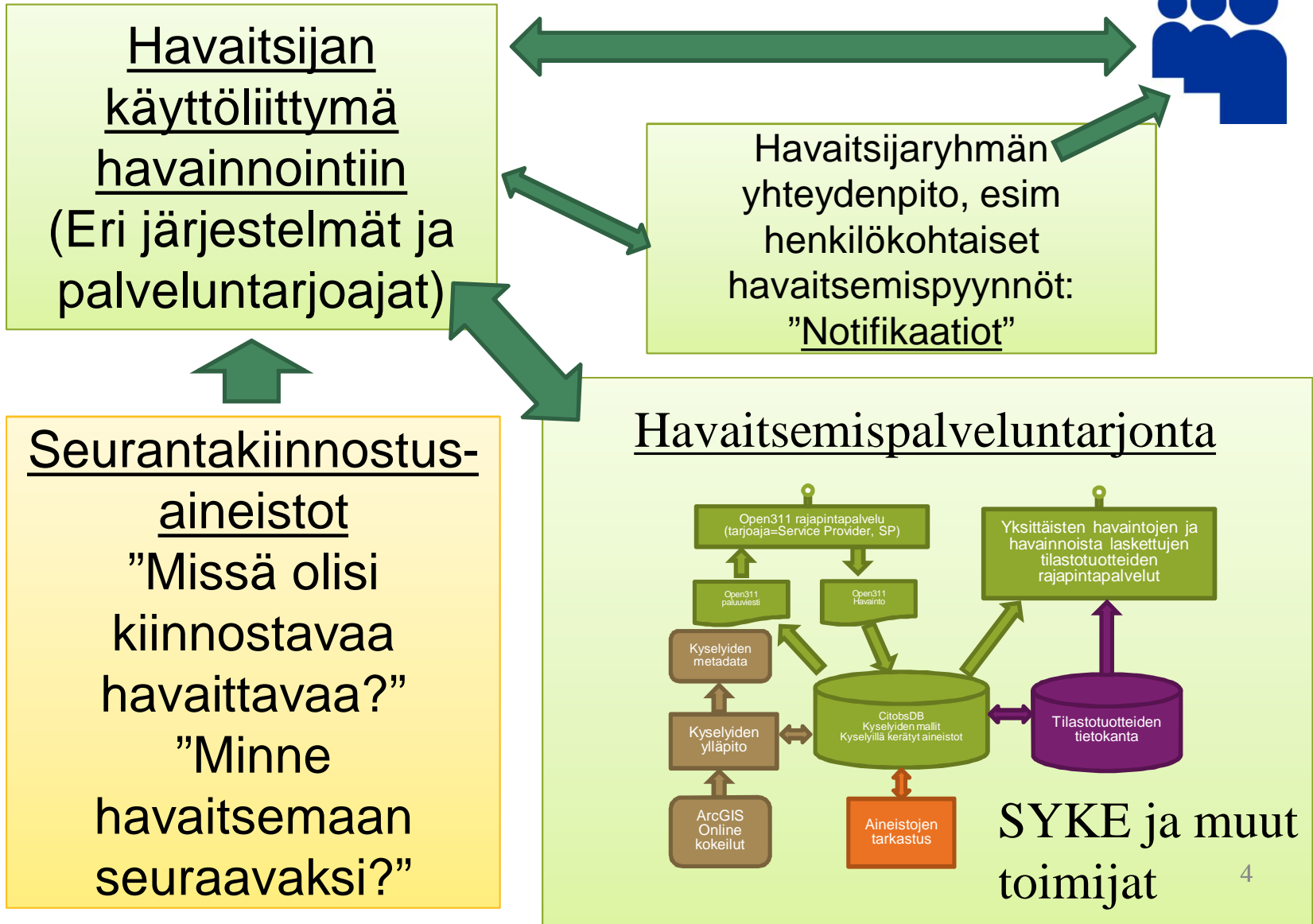
<https://marvelapp.com/6g1fi2g>

Käytönohjeistusvaihe

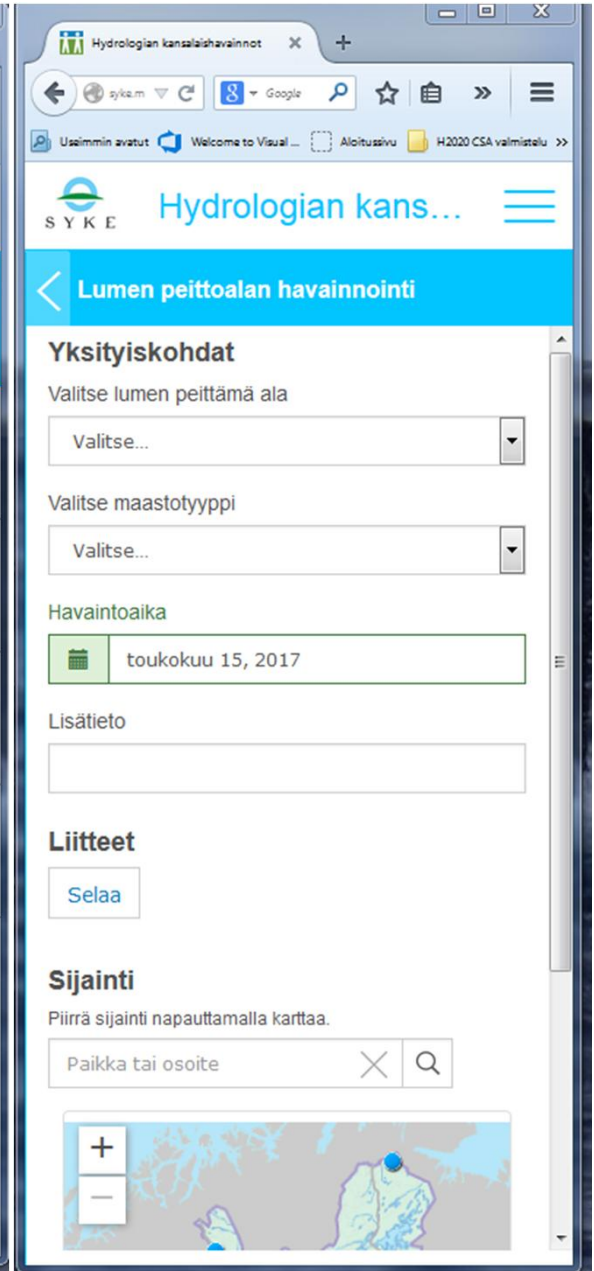
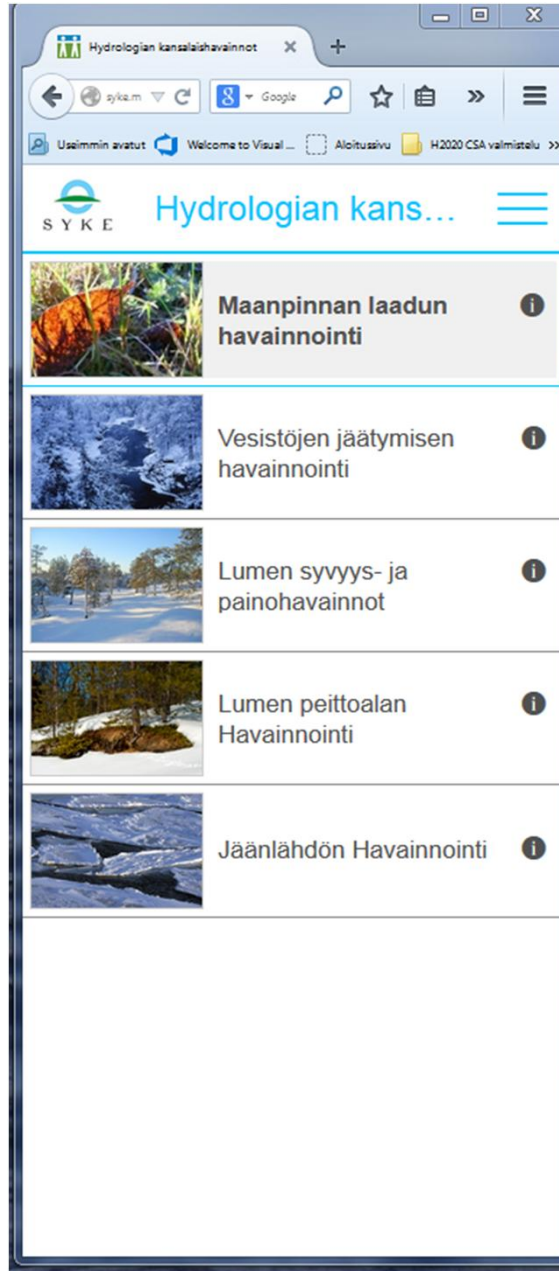
Vaihe 4: Lopullisen käyttöönoton ja ohjeistuksen viimeistely

Minun Ympäristöni -konsepti

Tavoitteena MinunYmpäristöni järjestelyt: Jatkohankkeissa Envibasen jälkeen

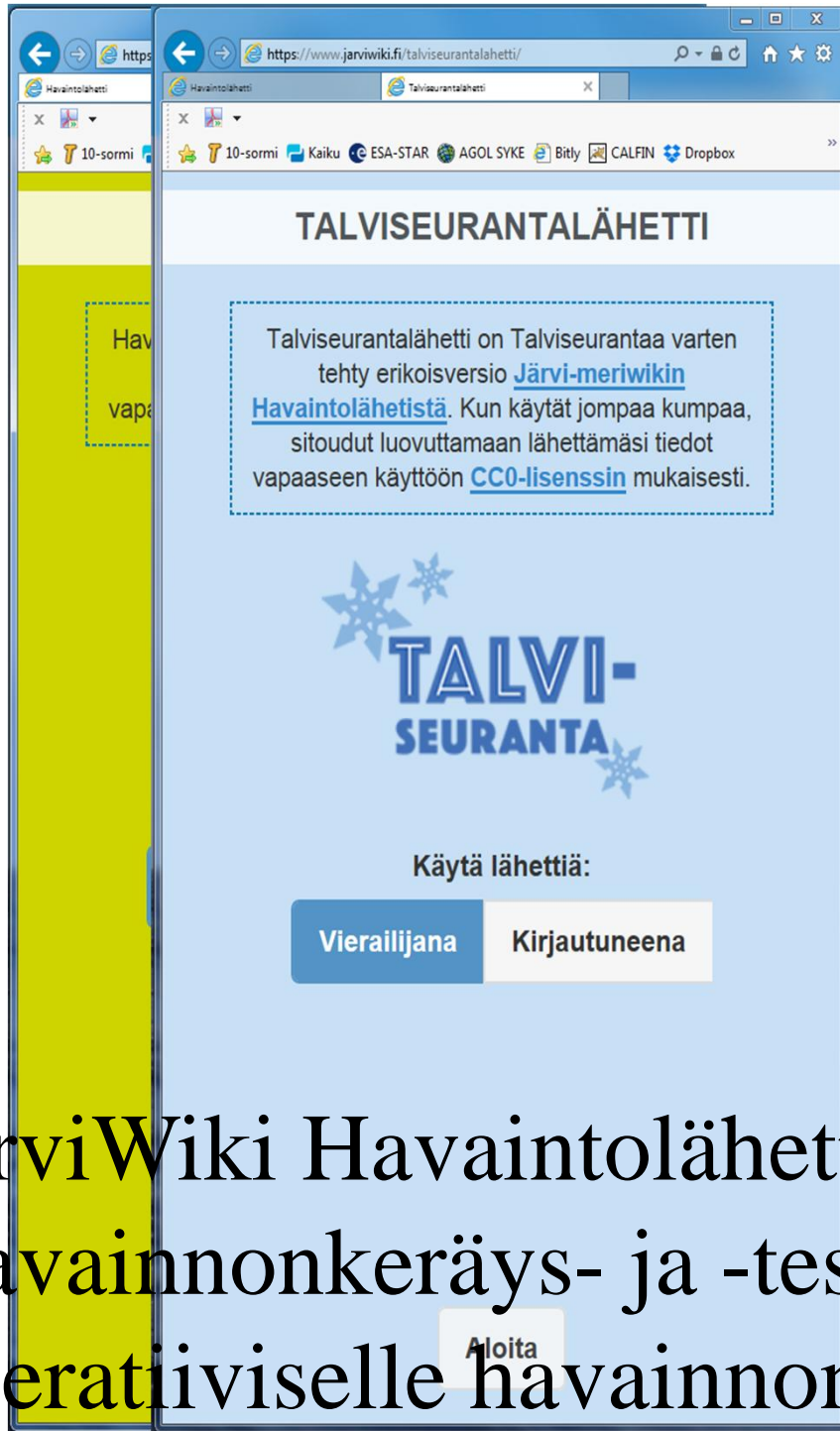

E
N
V
I
B
A
S
E

Testausalusta kysymyspattereiden hiomiseen

ENVIBASE

https://www.jarviviiki.fi/talviseurantalahetti/

TALVISEURANTALÄHETTI

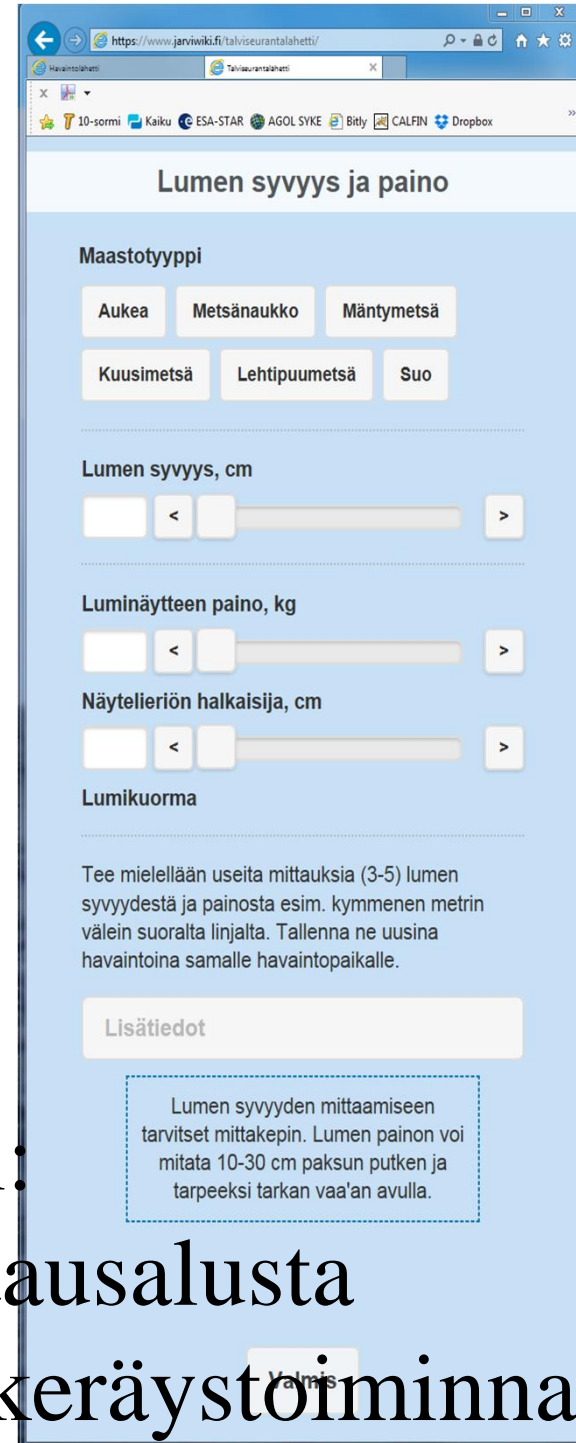
Talviseurantalähetti on Talviseurantaa varten tehty erikoisversio [Järvi-meriwikiin Havaintolähetistä](#). Kun käytät jompaa kumpaa, sitoudut luovuttamaan lähettämäsi tiedot vapaaseen käyttöön [CC0-lisenssin](#) mukaisesti.

Käytä lähettä:

Vierailijana Kirjautuneena

Aloita

https://www.jarviviiki.fi/talviseurantalahetti/

Lumen syvyys ja paino

Maastotyyppi

Aukea Metsänaukko Mäntymetsä

Kuusimetsä Lehtipuumetsä Suo

Lumen syvyys, cm

Luminäytteen paino, kg

Näytelieteriön halkaisija, cm

Lumikuorma

Tee mielellään useita mittauksia (3-5) lumen syvyydestä ja painosta esim. kymmenen metrin välein suoralta linjalta. Tallenna ne uusina havaintoina samalle havaintopaikalle.

Lisätiedot

Lumen syvyyden mittaamiseen tarvittavat mittakepin. Lumen painon voi mitata 10-30 cm paksun putken ja tarpeeksi tarkan vaa'an avulla.

Valmis

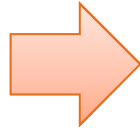
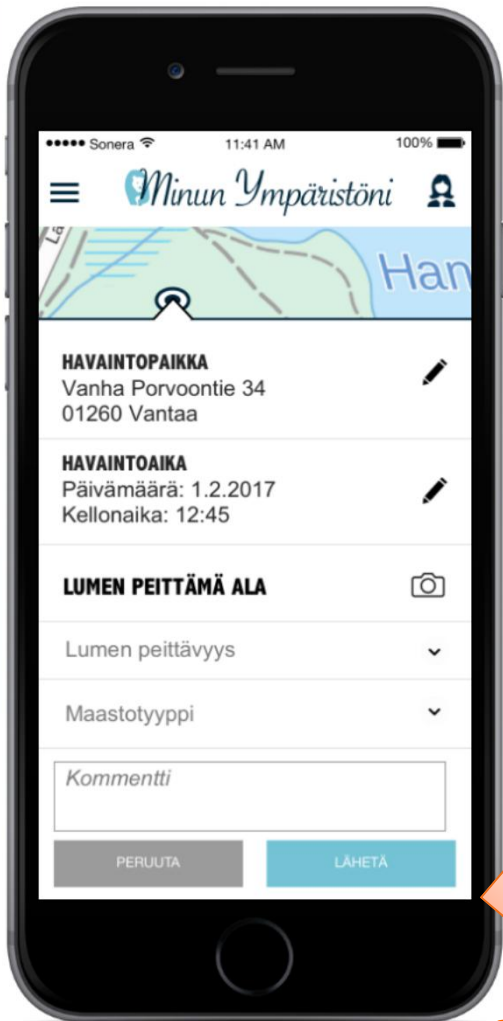
JärviWiki Havaintolähetti:
Havainnonkeräys- ja -testausalusta
operatiiviselle havainnonkeräystoiminnalle

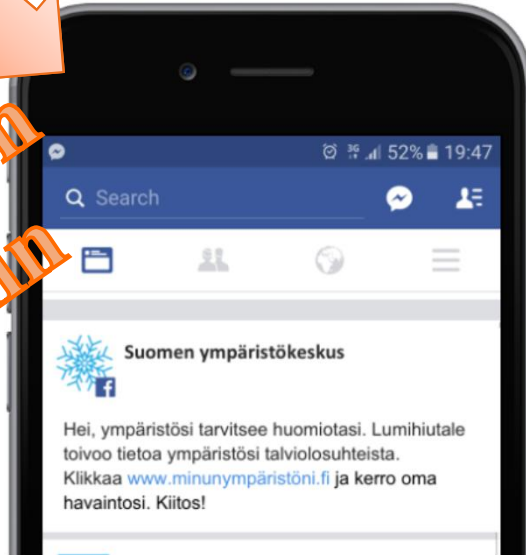
MinunYmpäristöni -konsepti

- Kehityssprintin tuotos Envibase hankkeessa
- Ei ”mahdu” toteutettavaksi Envibase hankkeen puitteissa
 - Envibase päätuotos on menetelmä yleisellä tasolla ja havaitsemispalveluntarjonnan mahdollistava parannettu Open311 rajapinta CitobsDB tietokantajärjestelmän avulla
 - Useiden käyttöliittymäkielten tuki
 - Varoitusmahdollisuus esim tarpeesta soittaa 112 tiettyjen havaintojen tai havaintovaihtoehtojen osalta (→ tai viranomaisen tekemä yhteydenotto?)
 - Hyötyisi Envibasea laajemmasta hankepartneripohjasta
- MinunYmpäristöni voisi olla esittely- ja havaitsemisalusta kaikille suomalaisille kansalaishavainnoinnin havaitsemispalveluntarjoajille
 - Monet aiheet kiinnostavat
 - useita tutkimuslaitoksia ja erilaisia toimialoja – tutkimuksesta käytännön toiminnanohjaukseen
 - kunnallisia, maakunnallisia ja valtiollisia viranomaisia
 - julkista, yksityistä ja kolmatta sektoria
 - Miten toimijat aivan käytännössä voisivat harjoittaa joukkoistamisyhteistyötä?

**E
N
V
I
B
A
S
E**

**Apua
havaintojen
rekrytointiin**

**Apua
tilannekuvan
täydentämiseen**

E

N

V

I

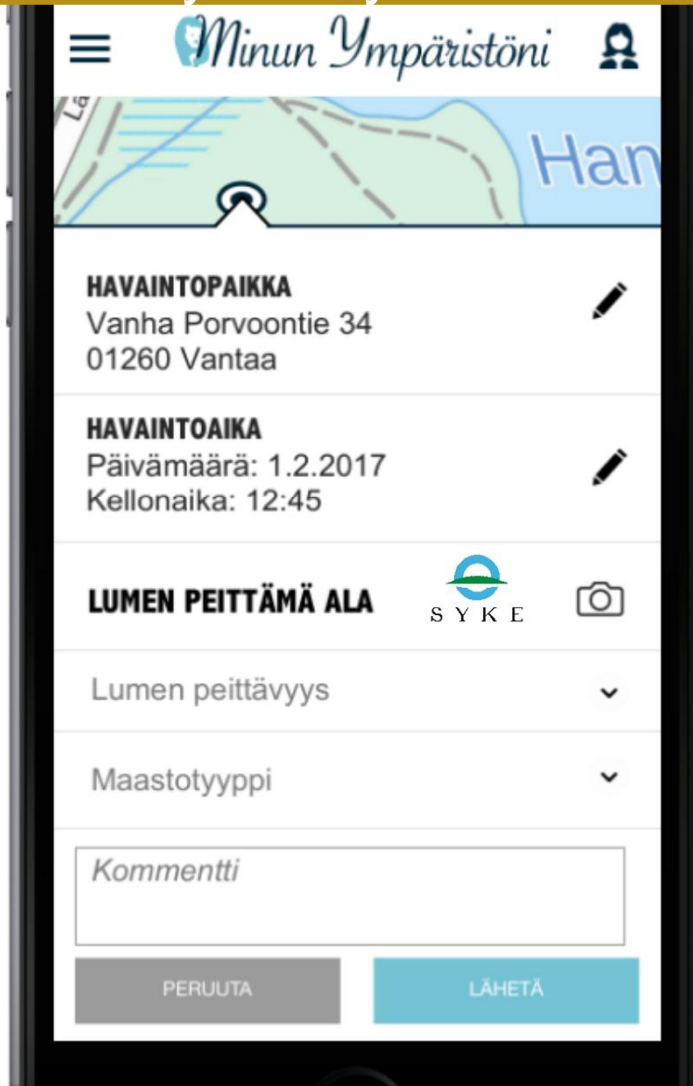
B

A

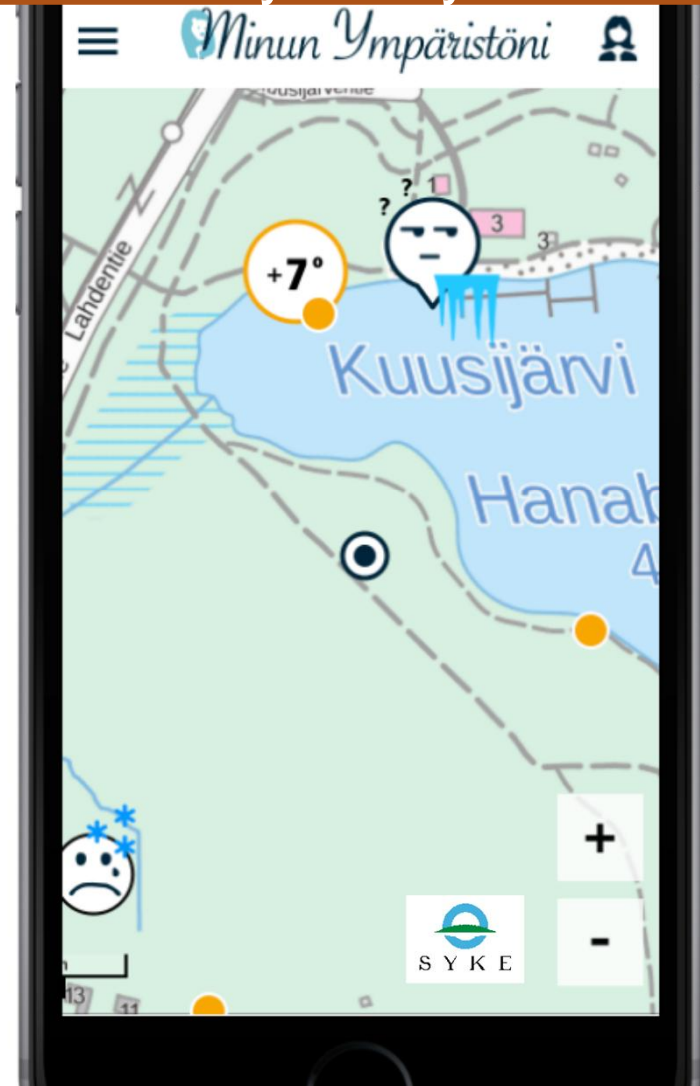
S

E

Eri havaitsemispalvelun-
tarjoajien eräs vaihto
käyttöliittymälustaksi

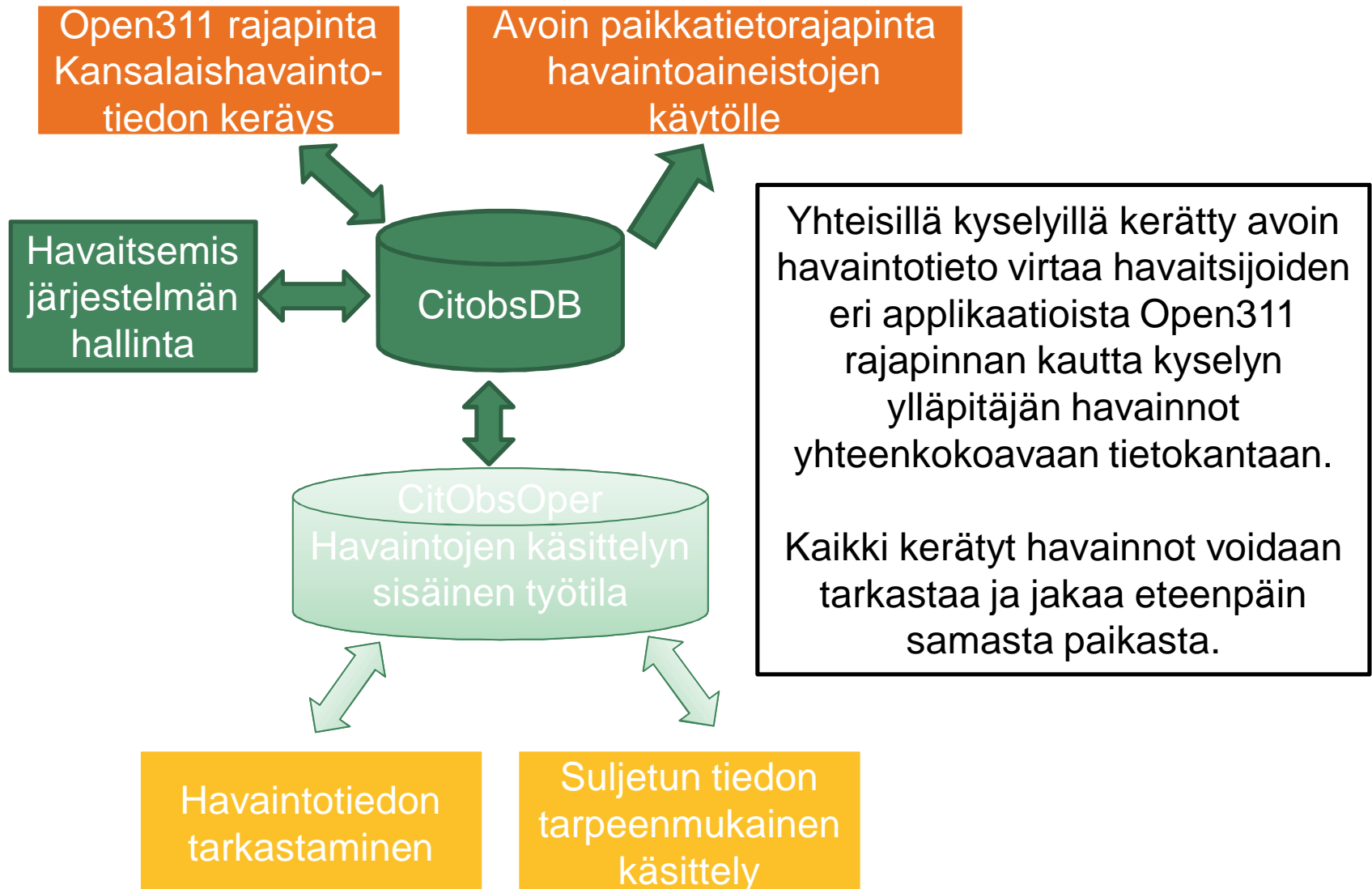

Eri tiedonkerääjien
seurantakiinnostus-
karttakäyttöliittymä

Lisäksi värväyksen ja motivoinnin yhteinen tuki

CitobsDB ja Open311 rajapintapalvelu

**E
N
V
I
B
A
S
E**

Eri toimijoilla voisi olla erilaisia osarooleja kansalaishavainnoinnissa: Pääsee mukaan, voi hyödyntää ja hyödyttää muita

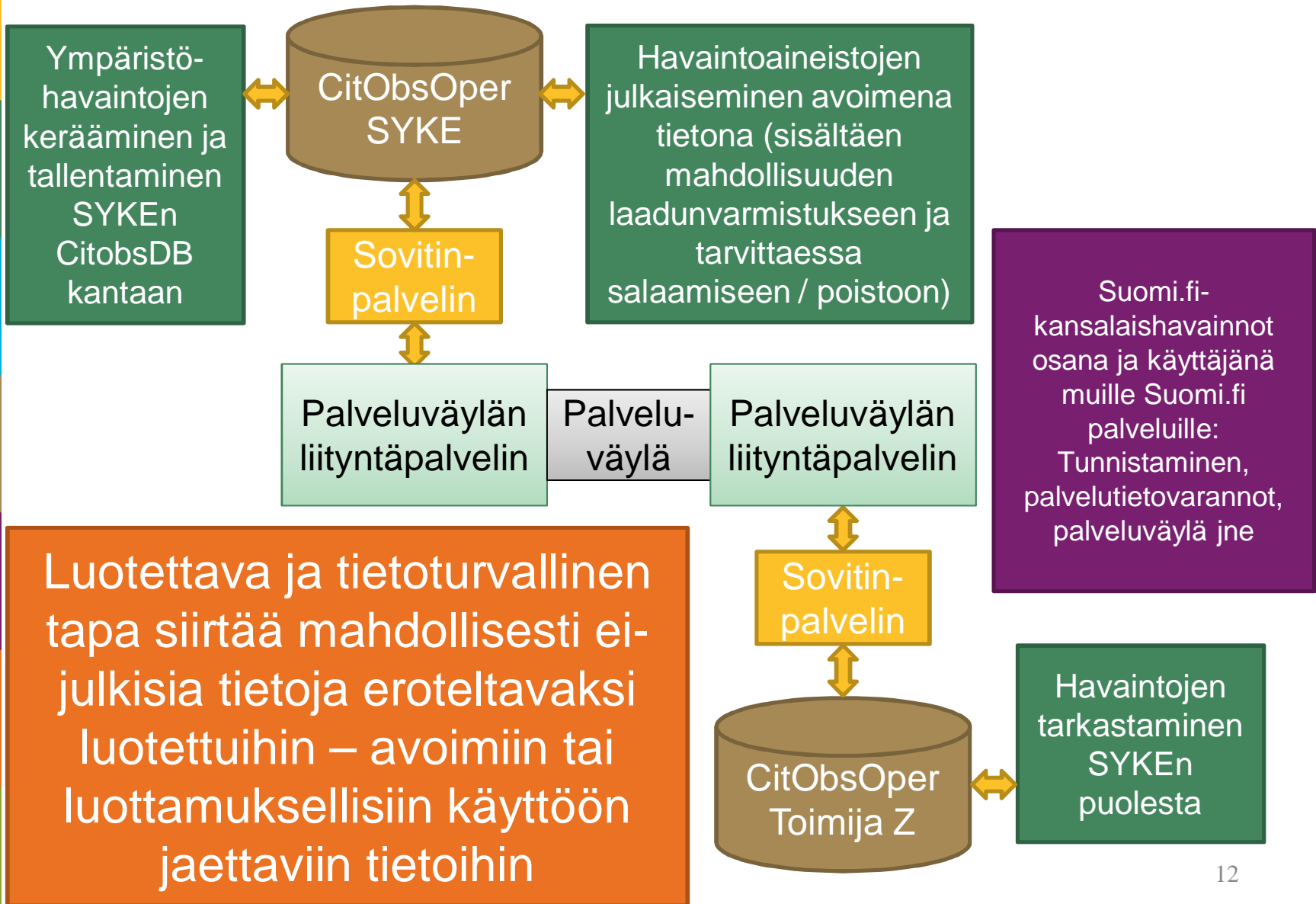
Havaitsijan käyttöliittymä havainnointiin
(Eri järjestelmät ja palveluntarjoajat)

Havaitsijaryhmän yhteydenpito, esim henkilökohtaiset havaitsemispyynnöt: "Notifikaatiot"

Seurantakiinnostusaineistot
"Missä olisi kiinnostavaa havaittavaa?"
"Minne havaitsemaan seuraavaksi?"

Esimerkki tulevaisuuden mahdollisuuksista: Tiedontarkastusapu

E
N
V
I
B
A
S
E

Tavoitetilä 2022?

Käyttöliittymät

Minun Ympäristöni

Yhteinen alusta

"OBSERMAN"

Yritys

"Weather PROOFER"

Julkinen organisaatio

Jokin ympäristö-tietopalvelu

Yhteisö tms

Jonkin mediapalvelun WWW / mobiili

Paikallislehti?

JärviWiki Havaintolähetti

SYKE

Kansalaishavainto- yms. aineistot

Suomi.fi kansalaishavainnot

Suomessa relevantit palvelut ja yhteydet niihin

Yhteys eri palveluilla tuotettuihin aineistoihin

Ohjelmistot, ohjeet, dokumentaatiot (kansalaishavainnot.fi)

Muut yhteiset palvelut ja aineistot

Muut kansalais-havainnoinnin palvelut (esim LAJI.FI)

ENVIBASE aikana

Myöhemmin/erikseen

Myös palveluiden laadullinen ja määrällinen kehitys!

Palvelut ja niiden tarjoajat (SP)

Open311 SP1 (CitobsDB SYKE)

CitobsDB SP2 (muu laitos)
SP3 (muu Open311 alusta)

Notifikaatiot SP1 (SYKE ENVIBASE CitobsDB)

yritys tai yhdistys

muu tutkimus/viranomaistoimija

Seurantakiinnostus SP1 (SYKE ENVIBASE esim Talviseuranta)

(seurantakampanjatarpeet)

(tutkimuslaitosten omat tarpeet)

Muut kansalaishavainto- ja joukkoistamisjärjestelmät

Muut alustat ja tukijärjestelmät (KaPA, Copernicus,...)

Muut tietolähteet, esimerkiksi kansalaisten automaattimittarit

E

N

V

I

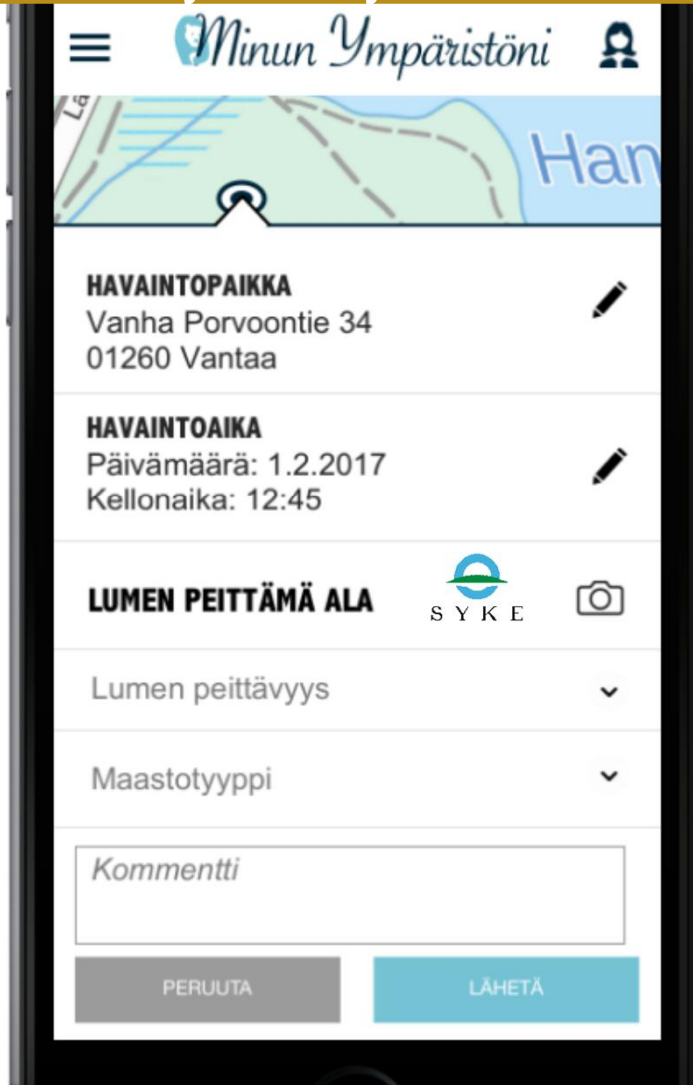
B

A

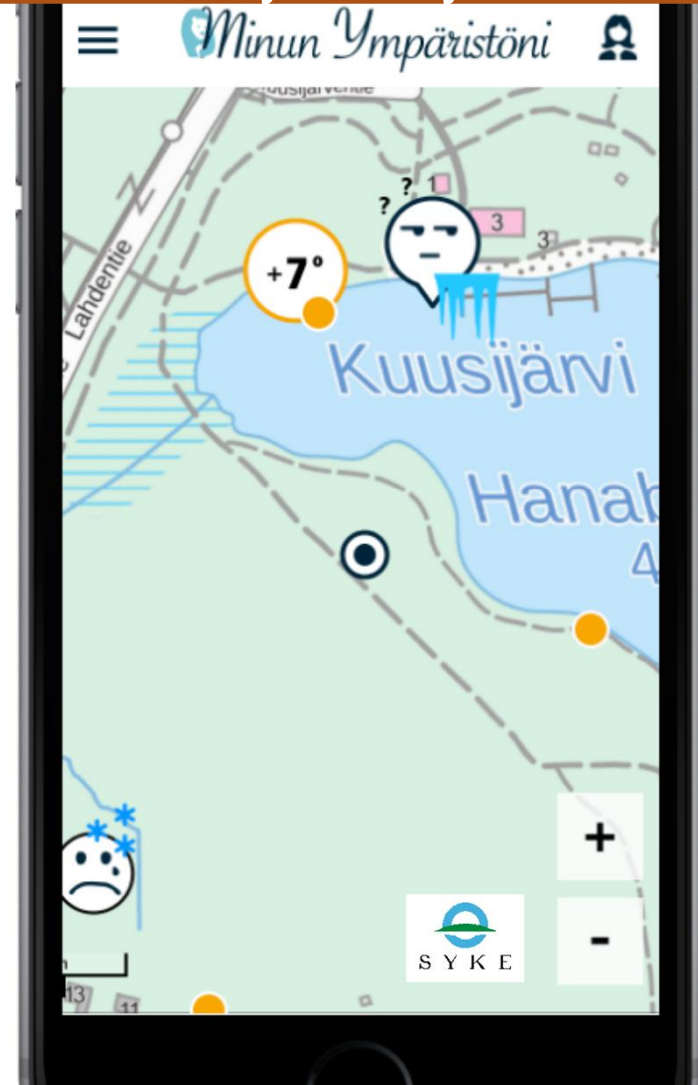
S

E

Eri havaitsemispalvelun-
tarjoajien eräs vaihto
käyttöliittymälustaksi

Eri tiedonkerääjien
seurantakiinnostus-
karttakäyttöliittymä

Lisäksi värväyksen ja motivoinnin yhteinen tuki

Ideana toteuttavalle konsortiolle: Minun Ympäristöni yhteinen arkkitehtuuri = suomi.fi kansalaishavainnot ?

- Joukkoistamisen ja osallistamisen poikkihallinnollinen työkalu?
- Ympäristö
 - Ilmaston ja ympäristön muutosseuranta
 - Velvoite yms tarkkailu
 - Opetus
 - ...
- Turvallisuus ja tilannekuva
 - Tulvat (Tulvakeskus; SYKE&IL)
 - Kaupunki-infran ongelmat (6aika, esim HSY: Viemärinkannet, putkirikot...)
 - (Myrskytuhot ja sähkökatkot? – ”kiireetön viranomaisilmoitus” 112-hätyksen hallittuna vaihtoehtona?)
- Eri tasojen päätös- ja valvontaprosessit; osallistava hallinto
 - Esim Kiira-myrsky 12.8.2017 tukki 112-hälytyspalvelun havainnoilla kaatuneista puista ja pohdinnalla mitä niille tehdä...
- Monitorointiin liittyvät tietopyynnöt ja analysointipyynnöt
 - Kansalaistiede, big data-avusteisuus, ...
 - ”Kuka katsoo kuvat?”/”Kuka kouluttaa katsojat?”
- Kansalaishavainnoinnin ja osallitumisen menetelmäkehitysyhteisö
- Värvöyksen, koulutuksen, varustamisen ja motivoinnin prosessit kansalaisten osallistumiselle

Yleinen kansalaishavaintotoiminnan yhteysosoite:
kansalaishavainnot@ymparisto.fi

Kiitos!

Timo Pyhälähti (SYKE)
timo.pyhalahhti@ymparisto.fi
14.9.2017 18:11

